

J E L E N K Ö R.

7. szám.

Pest, szerda. Január. 25.

1832.

Foglalát: Magyarország. Debreczeni „Lant.” Anglia (londoni Conferentia felelete a' hollandi jegyzékre). Franciaország (164 követ protestatiója). 80 ezer unjocz-állítás). Spanyolország. Éjszak-Amerika (folytatása és vége a' praesidensi beszédnek). Ausztria (Beobachter 's allg. Zeitung elmékedési). Elegy hírek. Pénzfolyamat.

MAGYARORSZÁG.

Ujesztendő napján Perussich nevű slavo-niai végőrségi faluban azon különösség történt, hogy ott ugyan azon egy nap 3 asszony kettős vagy iker gyermeket szült; ketteje tudniillik egy fiút 's egy lányt, a' harmadik pediglen két lánykát; mindazáltal nálunk Budapesten még szaporább tenyészeti példát mutatott egy jóvérű fiatal özvegy, minthogy annak épen hármasa lett, 's mind a' három él. E' szaporaság, most főkép, czél- és időirányos a' cholera-martaléki temérdek hézagpótlásra. Közmondás ugyan nálunk magyaroknál: „Szaporodik a' világ, szűkül a' kenyér” mi azonban kenyérszűküléstől vagy angol módra nálunk is a' szegények tartási adójának divatba jöhatesétől mindaddig nem tarthatunk, míg laktalan pusztáink és sívata-gink napjársnyira kerülnek, kivált ha ezek gyarmatosíthatása mellett szaporodásunkkal értelmünk és szorgalmunk is nevelszik.

Literaturai legujabb tünemény gyanánt Debreczenből jöve hozzánk „Lant. A' Debreczeni R. Collegium nevendékei által irt némeiiy versek gyűjteménye. Öszve-szedte és kiadta Péczely József Világ-története, görög és deák ékesen szólás rendes tanítója. Debreczenben nyomtatta Tóth Ferencz. 1832. Első esztendő.“ Ajánlva Mélt. Széki Gróf Teleki László özvegye, született Szoboszlai Bárány Mészáros Johanna ő Nagyságának. 16-rét. XII. és 158 lap. Legelső, a' mi szemünkbe ötlött, a' csinos külső, t. i. a' szép papiros és betű vala 's a' mi az ajánlásban egy nagy lelkű 's egészen magyar érzésű Asszonysághoz mondatik, eltöltött örömmel. „Sokak és nagyok azon érdemek” így szól az ajánló, épen nem hagyítva „mellyeket Nagyságod a' tudósok és

tudományok, különösen a' hazai nyelv és literatura pártfogolása, a' szebb és neme-sebb izlés terjesztése, a' szenvedő és szűkölködő emberiség gyámolítása, és, hogy most egyebekről hallgassak, csak az egy Pesti Jóltévő Asszonyi Egyesületnek életbe és virágzásba hozása 's mind ekkoráig épen olly bölcsen mint hiven folytatott kormány-zása által Magának szerzett 's a' t.“ A' munka, t. i. a' gyűjtés és kiadás hasznáról 's céljairól nincs mit mondanunk azon tul, a' mit a' tudós kiadó ur kimerítőleg előterjesztett e' szavaiban: „Ha a' most megjelent darabok közt — mellyek közül többen vagy soha nem születtek, vagy születéseken örökre elhaltak volna, a' Kiadó segédkeze, és gondja nélkül — csak kevesek találkoznak is, mellyekről a' lesz az értő Olvasó Közönségnek itélete, hogy azoknak méltó volt születniük, méltó élniük; 's ha ezeknek olvasása által csak egy két szendergő vagy szemérmes ifjui elme is lángot és bátorságot kaphat hasonlók 's nagyobbak próbálására: jutalmazva van fáradságom, tellyesedve legforróbb ohajtásom, egyszerűsmind ezzel is, bár melly távolról is elősegítve azon közönséges nagy czél, mellynél, Nemzetünk mostani fellelkesedése közben — hála érte Istenünknek, Fejedelmeknek, és a' két közelebbi késő unokáinktól is tisztelet és háladatosság nélkül soha nem említhető országgyűléseinknek! — Magyar-nak ugyan semmi elébbvaló nem lehet; hogy nyelvünk, ezzel együtt nemzeti létünk, minden lehető módon minélőbb teljes kifejtődést, virágzást, ön-állási pontot, életet és állandóságot; Nemzetünk Europa legmiveltebb, legtiszteleteresbb nemzeti között — mire a' természettől magától rendeltnek len-

nl látszik — fő főhelyt és rangot nyerhesen.“ A munka szellemére nézve, mint ujságot, örömmel mondhatjuk: hogy az, mind darabjaira (nyelvre és példányokra), mind orthographiájára (melly még nagyobb egyeztetést kaphat) tekintve, a' legjobb iskola, a' legszebb haladás 's a' legközösb, legtisztultabb izlés színeit viseli. Ezen érdemnek egy része kétségen túl a' tisztelt kiadóé; de az ifju verselők is külön és közösen teljes dicséretet érdemlenek. A' szerző urak nevei: Szikszai, Tóth Mihály, Baksai, Ónody, Jezerniczky, Zay, Szűcs, Szél Samuel, az ifjabb Tóth, Tatai, Magyar, Petérdy. Makacsság politikában mint literatúrában ritkán visz előre, azért szerfelett örvendünk, hogy e' verskoszorú a' D. Grammatika salakitól menten illatozhatik a' haza oltárán. Kettős ohajtással rekesztjük e' szives jelentésünket be, egyik az: hogy e' jeles ifju költők prosánk vagy folyó-beszédi tollunk ágazatit is tegyék figyelmök, szorgalmok tárgyaul, mivel ebben igen kevés remeket vagy középszeri becsüt mutathatunk — másik pedig az: vajha minden collegiumunk, lyceumunk, 's tanító intézetünk illetén lelkes mentortól vezéreltetve hasonló gyűjtemények kiadására lobbanatnák a' toll mind két nemű osztályiban!

A N G L I A.

Bizonyosnak látszik, ugy mond a' Courier, hogy Oroszországtól a' londoni tractatus megerősítését nem várhatni. Hasonlót mondanak egy másik nagy udvarról, melly egy orosz kurir hozzá érkezte után párisi követének vonakodását 's újabb feltételeit megüzente. Két hét óta olly dolgok is adák elő magokat, mellyek Burkusország szándékát szinte kétségessé teszik. A' francia követek Bécsben és Berlinben olly utasítást kaptak, hogy a' nevezett udvaroknak elejökbe terjesszék, melly igen szükséges részökről olly egyezés megerősítése, mellyhez önkényt 's tetszőleg szabad elszánások szerint járultanak. A' mi kuríraink, kik Decem-ber 31dikén indultak el Berlinbe és Bécsbe,

azon meghagyást viszik ezen udvaroknál lévő követinkhez: hogy ezek minélelőbbi választ kívánjanak 's a' kurírokat Januarius 14dike előtt vagy legfeljebb 15dikeig „Igen-nel“ vagy „Nemmel“ küldjék vissza, hogy a' parlament ismétli megnyílásakor a' ministerek a' megerősítést, vagy meg nem erősítés okait a' parlament elibe terjeszthesék. Épen most érkezik egy orosz kurir Hágán keresztül azon hirrel, hogy az orosz udvar nem erősíti meg a' szerződést. Ezen vonakodás ugyan feltételes csak; de már tudjuk, mit jelent az il'y phrasis.“ — Fé-lünk ugy mond ezen tárgyban egy másik angol ujság, Europa continense a' háborútól nem messze van: az aristocratia és democra-tia közt nyilvános csatára kel majd itt a' dolog. De mi, Angolok, minek avatnók magunkat e' perbe? Mi már a' continentalis had által reánk háramlott terheket elég-gé megéreztük 's nincs semmi kedvünk többé, a' legfőbb kénytelenség esetét kivéve, belé elegendünk. — Valóban Europa statusai között egy sincs, melly háboru esete-re hihetőbbleg ne vesztene, mint nyerne, 's a' mint az allgemeine Zeitung egyik levelezője helyesen megjegyzi, a' többi statusoknak Franciaország, (az europai polgári szabadság ezen palladiuma) ellen a' népek mostani gondolkodása 's a' hadi szere-nce bizonytalansága mellett háborut kezdeni annyi volna, mint ha valaki minden vagyonát egy koczkára vagy kártyára tenné. — Igen is reményelhető tehát, hogy a' kabinetekben az okosság szava azon maroknyi udvariak, azon oktalan hetvenkedők tanácsa ellen győzni fog, kik nem képesek ellátni a' veszélyt, mellybe országjokat szokott kábasággal és könnyelműséggel dönteni készülnek.

Az utóbbi hosszas kabineti tanácskozás Londonban új páirek kinevezése felett folyt. Eddig azt mondják: hatvan új pair fog a' felső házba lépni, hogy a' reformbill minden kétségen túl átvitessék, most már nem egészen 40 új pairnevezésről beszélnek,

Egyszersmind említi a' Court-Journal, hogy gróf Grey sűrű levelezésben áll a' Canterbury érsekkel (!) a' reformbill iránt.

A' Portsmouthi herald szerint már négy ezred katonaság indult el Irland felé, három pedig készülöben van; a' kormány tehát nagyon szívére látszik venni Irland béke-fentartását.

A' londoni Conferentiának a' hollandi jegyzékre adott felelete:

„London Jan. 4. 1832.

Ausztria, Franciaország, Nagy-Britannia, Burkus- és Oroszország alólirt meghatalmazottinak szerencsájök volt azon jegyzéket (Note) 's emlékirást venni, mellyeket ő Excellentiájök, Németalföld királya Ó Felségének Meghatalmazotti december 14dikéröl 1831 hozzájök intéztek. Ohajtá már a' londoni conferentia megtudni a' hágai cabinet szempontit azon 24 cikkelyre, mellyeket a' király Meghatalmazottival October 15dikén közöl vala. Utóbbi közleményök végre ezen igazságos kíváratnak megfelel. Örömmel látá ebben a' conferentia a' németalföldi kormány azon ohajtását kifejeztetni, hogy a' Belgium és Hollandia egymás iránti viszonyai felett már 15 hónap óta fenforgó komoly kérdések minélelőbb elintéztessenek; de egyszersmind nem lehet a' conferentiának nem sajnálnia ezen közlemények nem előbb történtét, akkor, t. i. midön az alföldi meghatalmazott Urak November 10dikéröl szóló jegyzékjököt a' conferentiának beadák a' nélkül, hegy ahoz valamely hivatalos fejtegetést vagy felvilágosítást kapcsoltak volna. Ha akkor az általános principium pusztá 's egyenes elfogadása helyett, mellyet a' hágai cabinet sürgete, fel lettek volna a' meghatalmazott Urak szabadítva azon gyakran békületes nézeteiknek, mellyek December 14diki jegyzékjökben 's emlékirásokban láthatók, külön külön kifejtetésökre, ugy talán egynél több nehézség hárítottott volna el. Most már a' dolgok helyzete nem ugyanaz. De még is azon reményben, hogy a' meghatal-

mazott Urak által tett 's vele közlött ellenvetések alap-okait semmivé teheti, 's a' kívánatos egyezést és békeséget, mellynek fentartása szintugy célja a' conferentiának mint a' király kormányának, talán siettetetheti is, a' conferentia ime meg felel azon fontos oklevél-darabokra, mellyek foglatját érett figyelemmel vizsgálta által.

(Folytatása következik.)

FRANCZIAORSZÁG.

Azon protestatio, mellyet Januarius 5dikén a' jelenvolt követek közül 124en, a' jelen nem voltak közül pedig ugyanaz nap még heten írták alá, imigy következik: „A' követkamarának azon tagjai, kik fájdalommal valának jelen a' Januarius 4- és 5diki ülésekben 1832ben, midön a' király miniszterei e' két kifejezést „Franciaország királya“ 's „a' király jobbágyi“ mint maga a' Moniteur elisméri, ujra hallatták 's igazolni igyekeztek, melly kifejezések mint a' nemzeti felsőséggel egybe nem férhetök az 1830diki chartából kitérültettek: mind magok, mind az ország iránt kötelességöknek ismérik olly módosítások (qualificatiok) ellen protestálniok, mellyek az uj francia-statustörvény elcsavarására czélozhatnak. Minthogy a' kamara előlülője azon szök visszalökése 's ennek a' jegyzökönyvbe felvétele iránt szavakat nem szedett 's e' szerint e' tárgy felett a' kamara nem szavazott, a' mi pedig e' jelen protestationak törvényes és parlament-szerinti caractert adott volna: ezért az alólirtak menedéköket azon egyetlen eszköznél keresik, melly még előttük nyitva áll, a' publicitásnál (nyilvánosságánál) tudniüllik 's kinyilatkoztatják: hogy öök azon qualificatiók ellen, mellyekkel a' minister urak éltek, nem különben minden azokból vonható következtetések ellen az ország színe előtt ezennel protestálnak.“ (Aláírások). Első függelék: „Mint-hogy gyengélkedő egészségem gátlá a' tegnapi 's mai ülésben megjelenhetésemet, kérem követtársimat, fogadják el protestatiójokhoz állásomat ama' két kifejezés ellen,

*

mellyeket én a' juliusi revolutiót sértő 's megszegni akaró kifejezéseknek tartok. Lafayette." Másik függelék: „Alólirtak, kik a' Januarius 4- és 5diki ülésekben jelen nem valánk, követtársink protestatiójokhoz állunk minden tartalék (Vorbehalt) nélkül. (Hat név aláírva.) Mostanig 164 követ fogadta el aláírásánál fogvást a' protestatiót.

Másnap a' Moniteur felszólalt az ellen, hogy a' nevezett ülésekben valamelyik minister Franciaország királya kifejezéssel élt vala, Francziák királya helyett, ezt senki sem mondta; 's ha ez az ő előbbi levelében, így volt írva, úgy mond, azt másnak nem tarthatni mint nyomtatási hibának. — Januarius 6án felolvassa az előlülő a' civilliste törvényjavaslatának 1ső cikkelyét, 's azt a' kamara elfogadja eképen: „A' civilliste, mellyet a' király országlása egész ideje alatt megtartand, a' charta 49dik cikkelyéhez képest ingó és ingatlan dotatióból fog állani 's egy meghatározott esztendei summából, mellynek fizetése ezen törvény által a' kincstár. utasítatik.“

Január 7dikén azon törvényjavaslat jó vizsgálat alá, melly az 1831diki osztályból 80,000 ember fegyverbe állíttatását ajánlja. Ez a' kamara által 229 szóval 5 ellen elfogadtatik. A' Temps nevű ujság erre így okoskodik: „A' hazaszeretet 's az illendőség magas érzete jó példát mutatott az által, hogy a' kamara egy értelemmel 's minden hosszabb vitatás nélkül a' 80,000 ujonez kiállítását megadta. Ugy lesz ezentul is, hogy valahányszor az ország tekintete 's védelme forgand kérdésben, a' politikai stathus hatalom egyet érteni 's őszintén egyre fog munkálni. Meg kell győzni a' kabineteket, kik belső meghasonlásokat hisznek közöttünk 's ezeket háboru esetén használni akarnák, hogy a' legelső harcyszóra csak egy szív, egy lélek mutatkoznék köztünk, t. i. a' haza 's juliusi thronus buzgó szereteté. De mi már kimondottuk a' had lehető- vagy nem lehetősége felől véleményünket. Nem lesz háboru. Mindenütt

békére hajlanak. Az orosz birodalom, melly fejét olly büszkén emeli, ügyel bajjal állíthatá ki tavaly száz ezerét, 's harmincz ezer Lengyel elég volt fentartóztatni őt. Az Orosz olly drágán szerzett győzödelmeit szintannyira köszöni pénzének 's politikájának mint seregeinek. — Nagy része az ausztriai seregeknek Olaszországban fekszik. — Poroszország megkímélt summáját felemésztette. Meglehet, hogy Miklós császár a' juliusi revolutio ellen bosszankodik 's Belgiumot nemzetsége (familiája) kezéből 's ön befolyása alól nem örömet szalasztja ki. De hagyj nehezteljen ő reánk, hiszem mi is sokat, igen igen sokat lobbanthatnánk szemére, szabad nekünk is azon szerencsétlen áldozatokon, kiket ő Sziberiába küld 's küld, sohajtanunk. Mindazáltal e' kis haragoskodástól a' háboru még nagyon messze van.“

A' Januarius 4diki rendetlenségre nézve ezeket közlik a' párisi ujságok: Régóta tudósíttatott immár az igazgató szék, hogy lázasztó 's fejetlenségre (anarchiára) buzdító felszólítások készültek 's osztogattak ki a' nép között. Ezek időszakonként 's rendszeresül jelentek meg; a' miből kitetszett hogy a' bujtogatásnak alattomos vezetőji 's több titkos elágazási vannak. Ennek végére járt a' politia. 16 személy fogatott el Januarius 5dikén, azokon kívül, kiket 4dikén, mint már említettük, a' lázasztás és gyujtogatás színén fogtak el. Ezek csaknem mindnyájan fontos vallomásokat tettek. A' Carlisták akartak néplázadást gerjeszteni, 's erre pénzt Holyroodból kaptak. Hogy pedig a' republicanus pártot forrásra 's e' holnap 4dikén történt kicsapongásokra birhassák, elhitették velök, hogy e' napon a' város minden pontjain rettentő támadás fog kiüttni 's egy külföldi generál, kit nem akarnak az ujságok megnevezni, leend vezérök. —

Olasz hírek szerint Berry hercegné Lucába visszatért, 's úgy látszik, mintha Masába lenne szándéka lakni, mivel itt a' modenai herczeg most egy palotát készített fel

számára. Egyszersmind egy új kérdés támad: ha valyon a' francia diplomacia, melly a' bordeauxi herczeg anyja megtelepedését különféle olasz statusokban nem szenvedé meg, kitilthatja e' ötöt a' modenai herczegségből, mellynek fejedelme Lajos-Filepet Francia királynak el nem ismérte?

SPANYOLORSZÁG.

Madrid December 29ikén. Egy havannai értesítő ezen város t. i. Havanna 's a' sziget többi részei kereskedését a' legsanyarubb állapotba sülyedtnék mondja: a' cukor fabrikákban (gyárookban) megszűnt a' munka mértéktelen adójok miatt; a' népre rótt taksák is napról napra nagyobbulnak a' végett hogy e' sziget kincseire a' kormánytól utasított váltóleveleket (Wechsel) ki lehessen fizetni; az adó esztendőnként kereken 11 millió kemény piasterre üt, minden ez iránt eddig tett előterjesztés sükeretlen; az elégedetlenség szinte felső fokra hágott, 's a' lakosok már régen lehányták volna nyakokról e' jármot, ha a' számosabb szerencsénségtől nem tartanának. — Madridban a' királyné anyja érkezését rebesgetik herczeg kisasszonyával együtt, kit Don Sebastian infantnak hitvesül szántak. A' király folyvást beteg. A' halomás igen igen nagy. Mondják, hogy a' corunnai és ferroli várórizet megszaportatják, 's ez úgy marad míg Don Pedro expeditioja kiszállásától tarthatni.

ÉJSZAK-AMERIKA.

Folytatása 's vége a' praesidens üzenetének.

„Chinával 's Keletindiával szokott kiterjedésében vagyon kereskedésünk. Könnyítik ezt kereskedőinknek, kik készpénz helyett váltólevelekkel fizetnek, hitelök 's tőkepénzeik. A' Mexicoi egyesült köztársaságokkal kötendő hason tárgyú egyezés megerősítés végett azon status congressusának részünkről elibe terjesztetett, de felőle az utolsó hír elindultakor még semmi határozás nem történt. Kétségkívül az ottan ural-

kodott polgári zajgások okozák e' halasztást; azonban minthogy most bizonyosnak mondják az ottani kormány megállapodását, remélhető, hogy azon megerősítést úgy színté a' határok felett is egy külön egyezést nem sokára nyerni fogunk. Azonközben fontos kereskedésünk nyílt meg St. Louisból (Missouriban) karavánok által a' mexicói belső tartományokba. Columbiára nézve nagy örömmel közlöm az Urakkal minsterink az iránti fáradozásának sikerét, hogy ezen köztársaság a' mi buzánkra általa vetett vámot tetemesen alább szállítsa. Chilit és Perut még mindig polgári nyugtalanságok fenyegetik, 's míg ezek teljesen le nem csilaposznak, folyvást fegyveres hajókat kell tartanunk a' csendes tengeren, halászing 's kereskedőinknek védelmül. — Azon zajok, mellyek Braziliában az utóbbi Császár lemondását megelőzők és nyomban követék, szükségképen a' régibb károk megtérítését sürgető követelésinket is felfüggeszték, egyszersmind pedig ujakat szültenek, mellyekben úgy látszik minden más idegenek is részesültenek. De azon jó indulatnál fogva, melly a' mi rio-janeiro-i ministerünk 's az ottani Regensség között fen áll, minden okunk van azt várnunk, hogy káraink megtérítetnek 's a' két hatalmasság között nem rég kötött, mind a' két félnek kedvező egyezések fentartatnak. (Végre a' Buenos-ayreshez intézett nem fontos követelés említettik.) Polgárok! ezen rövid álnézése a' mi külfölddel fenforgó viszonyinknak, úgy vélem, a' törvényhozáságnak, a' mennyiben ez azokra terjeszkedik, hasznos, az egész országra nézve pedig egy magas meglegedés oka 's kufforrása lehet. Mi békében állunk mindenkivel, csak kevéssel van okunk jöhető vizsgálódásokra 's ezeket is könnyen elháríthatni. Kereskedésünk terjed, nemzeti jólétünk minden ágaiban nevededik 's mint-hogy mi csak egy minden próbát kiálló principium által vezetve, nyílt és egyenes uton járunk mindenkor; minthogy nekünk

semmi politikai szövvényekre, semmi allianceokra, semmi bonyolodott interessék tekintetére okunk nincs: ennél fogva mi sem más hatalmasságoknak rézst nem nyitunk min hasznunk felett, sem magunkban kárt nem teszünk, ha mind azt, a' mit cselekvénk, polgártársink megfontolása 's az egész világ megtekintése alá terjesztjük. Hogy pedig a' dolgok ezen jó állapota 's a' külföld bizodalma szándékunk tisztaságában folyvást megmaradjon, jónak találok említeni azon, valamennyi consulsági agensinkhez bocsátott szoros utasítást is, hogy ezek minden panaszt, mellyet polgárink valamely országban támasztanak, pontosan megvizsgáljanak, az alaposokat illően sürgessék, de semmi alap-vagy igazságtalant ne védjenek; hogy minden hajóssághoz vagy kereskedéshez tartozó emberinknek az illető országok törvényei iránt engedelmességet 's dolgaikban olly nemes viseletet ajánljanak, melly nemzetünk characterét emelje 's bennünket a' külföldiek által becsültessen. Az ezt illető consulsági törvények meghányatását ajánlom Uraságtoknak. — Legközelebbi fő tárgya a' közös igazgatás figyelmének az egyesült statusok határin belől való béke és bátorság. Megmutatá az idő és tapasztalás, hogy a' benszületett Indianusoknak az egyesült statusokban tartózkodása mind ezen statusok csendességére mind magokra az Indusokra nézve káros és ártalmas. A' korábbi ülések egyikében tett ajánlatim kövekezésében fél millió dollár fordítottatott eddiglen több illyes nemzetségek önkényes átköltöztetésére. Az utolsó ülésben volt már szerencsém jelenteni: hogy a' Chickasawok és Chactawok megegyeztek a' Missisippin tul költözködésben, mi által az egész Missisippi tartomány 's Alabamának nyugoti része indus lakosiból kitisztul 's civilisalt népségnek nyilik meg. (Hasonló lépések-tétek a' Georgiában lakó Cherokeekek 's az ohioi még nagyobb terjedékű szép birtokokban élt benszülettek elköltöztetésükre. Mind ezek alku szerint

történtek, 's reményli a' praesidens, hogy ha a' kormány eddigi politikája mellett még néhány évig megmaradand, az Indusok minden birtokbeli követeléseik az egyesület tartományin belől törvény szerint megszűnnek 's Indus, ki magát a' föld törvénye alá nem vetné, annak határin belől nem fog lakni.)

„Köztársaságunk felépülése legszebb fogantatni közé tartozik“ úgy mond továbbá a' praesidens, a' nagyobb kereskedés, melly ismét a' jó védelemnek a' kincstár osztálya legvigabb reményein tul nevedését okozta. A' nyilvános pénztár egész miben léte a' kincstári statutitoknak által elejökbe fog az Uraknak terjesztetni, én csak annak derék állapotjával akarom az Urakat megörvendeztetni. Az idei öszves jövedelmek nem igen tesznek kevesebbet: 27,700,000 dollárnál, az öszves kiadások a' nyilvános adósságon kívül 14,700,000 dollárra mehetnek. Az adósság tőkéjéből és kamatiból lefizettünk az idén 16 és fél milliót, 's így többet fordítánk, mint valaha — talán egy két esztendő kivéve, — e' czélra, 1829 Martius 4dike óta 1832 Januarius 1sőjeig tehát három évnél kevesebb idő alatt, mióta t. i. a' kormány kezemre jutott, 40 millió dollár ment adósság-törlésre. Az idei tetemes bevételből (bevitt áruk) bátran következtethetni, hogy azon jövedelem, melly ez uton a' jövő évben is kincstárunkba folyand, összevéve a' köz földbirtokok jövedelmeivel, az idei bevétel mennyiségét jóval meghaladandja, 's úgy hisszük, hogy azon öszves költségek által, mellyek különféle, a' financz ministeriumtól bővebben kifejtendő forrásokból a' kormány rendelésére fognak adatni, az egész statusadósság, visszafizetés vagy megvétel útján, igazgatásom négy esztendeje töltén (tehát még egy esztendő mulva) le lesz rovatva. Ekkor mi olly nagy nemzet ritka példáját adandjuk, mellynek a' jóllét és bátorság minden pénzbeli eszközei bőségében, épen sem-

mi adóssága sincsen.“ — A' mi következik jobbadán helybeli érdeketü lévén, végsorait adjuk még ez üzenetnek: „Végre bátor vagyok imádni a' fő hatalmat, melly uralkodik minden kormány felett, öntse az Urakba történetink ezen fontos fordulatán tanácskozásik közben a' békélet 's kölcsönös engedés lelkét. E' lélekben álla fel a' mi Uniónk, 's e' lélekben kell azt meg is tartani. „Aláírva Andrew Jaakson. Washington December 6dikán 1831.

A' mai politikusok szerelmesek Éjszaka-merika álladalmába 's constitutiójába. Mi nem kérdezzük azt: mennyi befolyással van ezen jó állapotba a' constitutio, 's mennyivel más okok, hanem inkább azt: mellyik országban józanabb 's okútabb a' nép? mellyikben szabadabb a' sajtó? mellyikben hamarabb 's pontosabb az igazságtétel? mellyikben elevenebb a' kereskedés? 's mellyik gazdagabb illy kevés adósság mellett? — Vannak, az igaz, árnyékos oldalak is, például a' pénz nagy előhatása (praepotentiája), a' szép művészetek resteltebb üzése, a' durva érzéki élés 's a' t.; De a' melly nemzet érzi ön erejét, mellynek minden haladás és erősödés utai nyíltan állnak, a' mellynek esze és keze szabadon forog: az okvetetlenül kiedzi kiforrja majd a' legrégibb hibát is, győz a' fekvés, föld, éghajlat 's természet minden egyéb mostohaságin 's oda emelkedik, hol egy 12 millióju nemzetnek a' 19dik században állani szép, állani kell!

AUSZTRIA.

Az oest. Beobachter így elmélkedik:

Több német ujság, 's különösen azok, mellyek minden erejüket a' nyugtalanság és bizodalmatlanság terjesztésére fordítják, mindenkivel egy közönséges háború elkerülhetetlen kiütését elhítni törekeshnek. Képzelt zavarjokat principiumok (elvek) háborujának, új vallási hadnak, a' korlátlan uralkodásvágy által a' sz. szabadság ellen törő háborúnak

nevezik; de épen e' bérnáltatások mutatják eléggé: milly kutfőbül merítik szomorú hirdetményiket, 's milly fegyverrel szándékoznak e' veszély ellen szegülő köz utálatot ostromlani. Majd háborui planum-készítéseket tulajdonítanak a' kabinéteknek az igazmondás legdurvább színe alatt, noha állításikat ízetlen 's minden valódisággal homlok-egyenest ellenkező álm-feltételeknél egyébbel nem bizonyíthatják be, majd félelem előttök 's majd bátorság melly Europat hadba kényti; majd Angliát, majd ismét Franciaországot szemlélik összerogyani, 's düledékin építik reményöket; majd ez 's majd ama' hatalmasságot látják a' soha sem valósítható polgári jusbeli kezeségek sürgetése, fenyegetődés vagy ingerlés által fegyverre kinszeríttetni; majd Hollandiát festik puskaporos hordón állva gyújtókanócczal, majd Olaszországot egész lángba borultán 's mindent lángba borítva ábrázolják, most erőszakoskodásról, majd zendülésekről 's megint ellenlázadásokról álmodoznak, rettentő rémképeket rajzolnak elő a' köz hideglelési állapot bebizonyításaul. Míg a' seregek számát mindenütt kevesítik, azalatt ők az ellenkezőt akarják elhítni. Míglen a' béke fentartásán szakadatlanul munkálkodó kormányok tettei mind inkább napfényre tűnnek, azalatt ők épen azt tekintik hadikészületnek 's galád vakmerőséggel állítják: hogy mivel az emberek békességről beszélnek, tehát természetesen háborúnak kell következni.

Erre az allg. Zeitung imígy okoskodik: minden nép 's kormány ohajtása abban egyesül, hogy a' felesleg számra szaporított katonaság kevesíttessék a' belső 's külső bátorságot fentartható mennyiségig, hogy így az európai nemzeteket egyenlőn nyomó adózási suly könnyíttethessék; e' ezél iránt történt alkudozások már sikert is látnának, ha annak valósitása elébe új akadály nemgördülne mint p. o. Franciaországban minap a' lyoni zendülés. Mennyire kedvez e' szándéknak a' rendelt 80 ezer ujoncz-állítás

Franciaországban, ez olly kérdés mellyet csupán a' mostani francia sereg valódi számának, hiány-pótlásának, várórizetbéli 's a' külső és belső csendi fentartásra kívántató seregek mennyiségéből magyarázhatni meg. Igy tehát bár kívánatos minden európai hatalmasság részéről népe terheit az álló sereg kevesítésével enyhíteni, mindazáltal Európa jelen állapotja még sem látszik eléggé nyugalmasnak ez ohajtás teljesítésére."

ELEGY HIREK.

A' Temps Dec. 28ikán jelenti: hogy e f. hónap 3ikától, mint ő kir. Magassága az Orleáni herczeg Lyonba érkezte napjától 10,500zan, kik közül 6000 selymész, tiltattak a' városból ki, hol 10 bataillon gyalogságon felül, még két vasas és egy lovas vadász ezred 4 batteria pattantyússággal fekszik; 's hol a' béke ugyan ismét lábra ka-

pott, de nem még a' kormányba vetett bizodalom is.

A' nép azon anatomiai teremtet (szálát) mellyet Aberdeenben (Skócziában) egy Mair nevű seborvos ezelőtt három héttel állított földig lerontotta, 's csak nehezen szabadulhatott meg maga Mair két tanítványival; a' 20,000 embernél többre csődült sokaságot katonaság oszlatta el. A' lázadásra egy könnyen temetett 's az ebek által még könnyebben kikapart embertest része nyujtott alkalmat.

Pénzfolyamat:

Bécs (Jan. 22kén) közép ár:		
Státus 5 pC. kötelezőlev.	85 $\frac{1}{2}$	P. p.
— 4 pC.	75 $\frac{1}{2}$	—
— 1820diki nyeres. kölcsön	177 $\frac{3}{8}$	—
— 1821diki	119 $\frac{1}{2}$	—
Bécs vár. 2 $\frac{1}{2}$ pC. banko-kötel.	47 $\frac{1}{2}$	—
Az udv. kam. 2 $\frac{1}{2}$ perCt kötel.	46 $\frac{5}{8}$	—
Bank-actiák v. részvények darabja	1111 $\frac{3}{8}$	—

Figyelmeztető, kérelem.

Azon érdemes hazafiakat, kik talán még a' Jelenkorra előfizetni szándékoznak, bátorkodom teljes tiszteletű bizodalommal megkérni: méltóztassanak e' tárgybeli rendelésiket mennél előbb megtenni; egyébiránt ha elkésnek, ujság-levelimmel az első számtól kezdve nem fogok szolgálhatni, hanem csak az előfizetés beérkezte után kijövendő számokkal, minthogy a' takarékoság 's költségkímélés nem igen tetemes számú példányt engedde nyomtatnom az előfizetők 's részvevők mennyiségén tul. Hasonló bizodalmu tisztelettel vagyok bátor továbbá a' TT. előfizető Urakat figyelmeztetni: hogy a' netalán hiányosan érkező ujságok kipótoltatása, vagy világosan írva beküldött címek ellenére hibásan nyomtattak megjavítása iránt sürgetéseiket azon uton méltóztassanak megtenni, mellyen előfizetési rendelésök történt, 's ily a' kiadó maga csak az egyenesen ő nála előfizető Uraknak adhat kétes esetekben felvilágosítást, a' többit azon postahivatalokhoz utasítván, hol előfizetési rendelésök tétetett. A' tisztelt postahivatalok pedig ingyen járó példányaik végett vagy a' Budai vagy pedig Pesti cs. kir. postahivatalhoz folyamodjanak, a' mint t. i. az előfizetésbeli pénzeket vagy Budára vagy Pestre küldötték. Ezt értesítő közválaszul minden e' tárgyban érkezett szorgalmazó unszólásra vagy követelésre.

Helme c z y.

A' gabonának pesti piaci ára Jan. 24kán 1832.

os. m. vtó garas.	legjobb	középszerű	csekélyebb	Pos. m. vtó garas.	legjobb	középszerű	csekélyebb
Tisztabúza	122 $\frac{2}{3}$	120	113 $\frac{1}{2}$	Arpa	43 $\frac{3}{4}$	42	40
Kétszeres	83 $\frac{1}{2}$	80	78 $\frac{2}{3}$	Zab	30	29 $\frac{1}{2}$	28
Rozs	53 $\frac{1}{2}$	50 $\frac{2}{3}$	49 $\frac{1}{2}$	Kukoricza	36	34 $\frac{2}{3}$	33 $\frac{1}{2}$

Szerkezteti Helme c z y M. — Nyomtatja Landerer.